

Beleidsplan 2019-2023

Vereniging Vrienden van de Voetveren

Vastgesteld door de Algemene Ledenvergadering dd 18 mei 2019 te Zwolle

Inleiding

Het overzetveer is onverbrekkelijk verbonden aan het waterrijke Nederland. In ons land met zijn vele waterlopen, vormden en vormen veren een onmisbare schakel in de infrastructuur.

In het verleden waren veren vaak de enige verbinding naar de overkant over het water. Door de toename van het verkeer en door de toename van wegen is in de loop der tijd de functie van het overzetveer op vele plaatsen overgenomen door bruggen en tunnels. Toch zijn er nog vele plaatsen in ons land waar een veerverbinding en onmisbare schakel vormt in het verkeer.

Veren zijn vaak van groot belang voor woon-, werk- en schoolverkeer. Daarnaast hebben veren een belangrijke functie voor het recreatieve verkeer. Dit alles geldt zowel voor de grotere (auto)veren, als voor de kleinere voet- en fietsveren. In 2016 waren er 99 grotere (auto)veren, die veelal het hele jaar varen, en 113 bediende recreatieve (voet- en fiets)veren, die voornamelijk in de zomerperiode varen. Daarnaast waren er nog 88 zelfbedieningsveren. Het aantal recreatieve veren en zelfbedieningsveren neemt de laatste jaren licht toe.

De vereniging richt zich primair op de kleinere voet- en fietsveren en wil het ontwikkelen, in stand houden en het gebruik van de voet- en fietsveren stimuleren.

Doelstelling van de vereniging

In de in 1991 vastgestelde statuten is aangegeven dat de vereniging ten doel heeft:

- het scheppen van mogelijkheden tot exploitatie en instandhouding van overzetveren, waar dit voor de samenleving van belang is;
- het stimuleren van medemensen, organisaties, instanties en overheden om voor dit doel bijdragen te leveren.

Dienstverlening aan gebruikers

De vaartijden van veren variëren sterk en zijn vaak seizoensgebonden. De vaartijden zijn afhankelijk van de functie en het gebruik van het veer. Voor de gebruiker is het van groot belang te weten wanneer een veer vaart. Goede informatievoorziening op dit terrein verstrekt het gebruik van de overzetveren.

Op de website van de vereniging staan alle veren in Nederland, België en Luxemburg aangegeven. De vereniging heeft in 2018 haar website vernieuwd, daarbij is tevens een app voor smartphones ontwikkeld. In de website en in de app zijn alle veren opgenomen en zijn per veer de vaartijden aangegeven. Deze informatie wordt zoveel mogelijk up to date te houden. Daarbij is het van belang dat ponthouders eventuele wijzigingen in vaartijden tijdig doorgeven aan de webbeheerder van de vereniging. De app kent ook een mogelijkheid voor de gebruiker om aan de webbeheerder door te geven dat de werkelijke vaartijden anders zijn dan in de app is aangegeven. Ook dit moet er toe bij dragen dat de informatie op de site actueel is.

Er zijn vele fiets- en wandelroutes waarin een veer in de route is opgenomen. Hiermee wordt het gebruik van veren bevorderd. Ook in dit verband is een toegankelijke en actuele informatie over vaartijden van veren van belang.

Dienstverlening aan schippers/verenbeheerders/initiatiefnemers

Het in stand houden en beheren van een veerverbinding vraagt veel inspanning van eigenaren, beheerders en van veermannen en -vrouwen. Iedere veerpont heeft zijn eigen netwerk van betrokkenen die een rol spelen bij het beheer van het veer. Het in de vaart brengen en in de vaart houden van een veer is, wat betreft financiering, beheer en bemensing, sterk afhankelijk van de plaatselijke situatie. De vereniging wil de beheerders helpen bij het opzetten en in standhouden van een veerverbinding, dit met name door het uitwisselen van ervaringen tussen beheerders van veerverbindingen. Om zorg te dragen voor een veilige overtocht van de gebruikers is ook van belang dat op een veer voldoende veiligheidsmaatregelen zijn getroffen.

PR extern, vraagbaak voor buitenstaanders

De vereniging wil het gebruik van pontjes stimuleren. De website is daarvoor het belangrijkste middel, ondersteund door het gebruik van sociale media. De website biedt een unieke bron van alle verbindingen en vaarschema's van veren. Deze data kunnen ook door derden worden gebruikt, dit alles ter stimulering van het pontgebruik bij recreatieve activiteiten.

Nieuwsberichten informeren bezoekers over nieuwe pontjesinitiatieven en het wel en wee van bestaande veerponten. De vereniging verzorgt ook de uitgave van een digitale nieuwsbrief, waarmee abonnees deze berichten in hun mailbox kunnen ontvangen.

De vereniging wil ook fysiek zichtbaar en benaderbaar zijn, met name via deelname aan één tot twee grote recreatiebeurzen. Voor pers en bestuurders is de vereniging aanspreekpunt voor landelijke zaken rond (kleinere) veerponten. Daarnaast hebben we een doorverwijfsfunctie naar pontbeheerders.

De vereniging organiseert regelmatig landelijke acties rond het gebruik van ponten om op deze wijze aandacht te vragen voor de specifieke positie van ponten in het openbaar vervoer in Nederland, denk aan foto-, verhalen- of gedichtenwedstrijden over veerponten.

Jaarlijks maakt het bestuur een werkplan. Dat geeft richting aan concrete acties, communicatie-uitingen, doelgroepen en thema's.

Interne verenigingszaken

De vereniging had in 2017 ruim 2000 leden. Het ledental is de laatste jaren vrij stabiel. De contributie wordt laag gehouden en bedraagt de laatste jaren (minimaal) 5 euro per jaar. In de praktijk betalen vele leden jaarlijks en hoger bedrag. Naast contributie ontvangt de vereniging met enige regelmaat giften, deze kunnen vanwege de ANBI-status¹ van de vereniging volledig ten goede komen aan de doelstellingen van de vereniging.

De werkzaamheden binnen de vereniging worden door vrijwilligers uitgevoerd, waarbij alleen de werkelijk gemaakte onkosten worden vergoed.

Eén maal per jaar is er (meestal in de maand mei) een algemene ledenvergadering waarin het bestuur verantwoording aflegt over o.a. de besteding van de financiën, de werkzaamheden en de genomen beslissingen. In de algemene ledenvergadering wordt tevens de begroting voor het volgende (kalender)jaar vastgesteld.

Een bestuurslid wordt aangesteld voor een periode van vijf jaar. Deze termijn kan één maal verlengd worden, in totaal kan iemand tien jaar bestuurslid zijn.

Het bestuur komt 5 à 6 keer per jaar bij elkaar. Vaste agendapunten zijn o.a. het wel en wee van de diverse pontjes en een overzicht van inkomsten en uitgaven van de penningmeester.

De vereniging streeft naar een netwerk van ambassadeurs door heel Nederland. Deze ambassadeurs bezoeken, naast de bestuursleden, jubilea, openingen, bijzondere evenementen rondom pontjes. Zij vertegenwoordigen daar onze vereniging. Op deze manier kunnen wij ons op meerdere locaties en momenten zichtbaar

maken. De ambassadeurs kunnen ook “misstanden” signaleren waardoor de vereniging indien nodig adequaat kan reageren met een actie.

De vereniging is met een stand aanwezig op de jaarlijkse Fiets- en wandelbeurs, om hier aandacht te vragen voor het belang van veerponten en om leden te werven. Elk jaar wordt bekeken of het zinvol is ook op andere beurzen met een stand aanwezig te zijn.

Ieder jaar wordt in december door het bestuur van de vereniging een werkprogramma voor het komende kalenderjaar opgesteld. Dit werkprogramma wordt aan de algemene ledenvergadering voorgelegd, ideeën van voorstellen vanuit de jaarlijkse algemene ledenvergadering kunnen worden meegenomen bij de opstelling van het eerstkomende jaarprogramma.

De vereniging kent op grond van art. 19 van de statuten een huishoudelijk reglement waarin nadere regels zijn vastgelegd over o.m. het lidmaatschap, de contributie en de werkzaamheden van het bestuur.

Subsidies

Kleine voet- en fietsveren kunnen van de vereniging een bijdrage van maximaal 1.000 euro ontvangen voor specifieke activiteiten die er zijn gericht op het stimuleren van het gebruik van de pont en op vergroten van de service aan de gebruiker. De vereniging stelt per jaar in de begroting vast hoeveel budget hiervoor totaal beschikbaar is.

Daarnaast stelt de vereniging eens per 2 jaar een bedrag beschikbaar voor activiteiten van veren gericht op innovatie en duurzaamheid. Het gaat hierbij om een eenmalig bedrag in de grootte orde van 5.000 euro. De hoogte van het bedrag en de specifieke focus wordt bij vaststelling van de begroting vastgelegd. Pontbazen worden eens per jaar geïnformeerd over de beide subsidieregelingen.

Giften aan de vereniging kunnen vanwege de ANBI status geheel worden benut voor de doelstelling van de vereniging en kunnen worden ingezet in de hiervoor vermelde subsidieregelingen.

Samenwerking met aanverwante organisaties en werkverbanden

De vereniging werkt om haar doelstellingen te verwezenlijken samen met andere organisaties. Daarbij gaat het onder meer om de stichting Wandelnet, het Landelijk Fietsplatform, de Fietsersbond en de Vereniging Reizigers Openbaar Vervoer (Rover).

De vereniging heeft verder contact met de belangenvereniging van de exploitanten van de grotere veren, de Vereniging van Eigenaren en Exploitanten van Overzetveren in Nederland (VEEON) en het Landelijk Veren Platform (LVP).

Met de werkgroep Vrienden van de Vlaamse Veren van de Koninklijke Vereniging voor Natuur- en Stedschoon (KNVS) in Vlaanderen wordt samengewerkt om het gemeenschappelijk belang van veerponten ook internationaal te benadrukken. Dit betreft bijvoorbeeld de vermelding van alle veren in België en Luxemburg op de website van de vereniging.

Beknopte historie van de Vereniging Vrienden van de Voetveren

Na de tweede wereldoorlog nam de mobiliteit in Nederland sterk toe. Het wegennet werd sterk uitgebreid en met die wegen kwamen er vele nieuwe bruggen. en later ook tunnels. over en onder de vele waterwegen die ons land rijk is. Het belang van veerponten verminderde hierdoor. Een veerpont werd als iets van vroeger gezien en dat gold zeker voor het kleine overzetveer. Konden autoveren vaak nog blijven bestaan, omdat ze verbindingen legden daar waar (nog) geen bruggen of tunnels waren, de kleine veren legden vaak het loodje.

Deze kleine veren verdwenen in de jaren zestig en zeventig van de twintigste eeuw in hoog tempo. Maar er waren ook mensen die zich verzetten tegen het opheffen van sommige veerverbindingen. Eén daarvan was Meta de Visser uit Ridderkerk. Zij kwam in actie toen in 1973 het veer tussen Ridderkerk en Kinderdijk opgeheven dreigde te worden. Na drie jaar strijd kwam er een oplossing: het voetveer zou voortaan in een driehoek tussen Slikkerveer, Kinderdijk en Krimpen aan de Lek gaan varen, gesubsidieerd door de omliggende gemeentes en door de provincie.

In 1980 bleek echter dat de subsidies te gering waren en dreigde het Slikkerveertje opnieuw te verdwijnen. Met de actie 'Een piek voor de pont' werd in korte tijd zo'n 40.000 gulden bijeen gebracht zodat de veerpont in de vaart kon blijven.

Deze actie kreeg veel publiciteit, mede daardoor ontstonden op diverse andere plaatsen acties om bedreigde pontjes in de vaart te houden, of verdwenen veerverbindingen te herstellen. In 1982 werd op initiatief van Meta de Visser de landelijke Vereniging Vrienden van de Voetveren opgericht.

In de jaren 80 en 90 ging het aantal veerverbindingen nog verder achteruit, maar sinds de eeuwwisseling is er duidelijk sprake van groei van het aantal veerverbindingen en van het gebruik van de veerverbindingen. Gemeentelijke en provinciale overheden begonnen steeds meer het nut van veerverbindingen in te zien, zowel voor het woon-, werk- en schoolverkeer als voor het recreatieve verkeer. De toename van het gebruik van de fiets leidde ook tot een toename van het gebruik van de kleine veren. Verder kwamen er steeds meer zelfbedieningsponten en op vele recreatieve pontjes werd vaker gebruik gemaakt van de inzet van vrijwilligers. Een in 2017 uitgevoerd onderzoek naar het gebruik van veren geeft het volgende beeld:

Veren in 2016

Soort	Aantal	Personen overgezet
Utilitair, excl. Wadden jaarrond	94	46,2 miljoen
Waddenveren jaarrond	5	6,0 miljoen
Recreatieve veren, excl. zelfbediening alleen zomer	113	2,2 miljoen
Zelfbedieningsveren	88	

bron: Wel-varend, stageonderzoek Erasmus Universiteit Rotterdam

In 1992 bracht de vereniging voor het eerst een boekje uit met een overzicht van de overzetveren in Nederland. Latere, meer uitgebreide edities verschenen in de daarop volgende jaren. Het formaat bleef klein maar er kwamen veel foto's in. Bovendien werd in de latere edities een overzichtskaart bijgevoegd met alle pontjes erop. Later kwam er naast het boekje een website met een overzicht van de veren. Deze website was een particulier initiatief van Wim Kusee en stond eerst los van de vereniging, in 2007 werd de website aan de vereniging gekoppeld en werd de maker van de website lid van het bestuur van de vereniging. In 2016 is de achtste druk verschenen. Dit werd het laatste boekje. In 2018 is de website geheel vernieuwd en zodanig opgezet dat hij ook eenvoudig op een smartphone is te raadplegen.